

Bosna i Hercegovina - Koridor VC2 projekat

Okolišni i društveni akcioni plan

30. novembar 2015.

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2

Okolišni i društveni akcioni plan

Projekt:	Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena
Izveštaj:	Okolišni i društveni akcioni plan
Pripremljeno od strane:	Pripremio ATKINS Atkins Water & Environment i ažurirala ENOVA d.o.o. Sarajevo
Finansirano od strane:	Evropska banka za obnovu i razvoj

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

1. Environmental and Social Action Plan

Naredna tabela predstavlja Okolišni i društveni akcioni plan (engl. *Environmental and Social Action Plan* - ESAP). Planom se utvrđuju potrebne mjere tokom pripreme za izgradnju, izgradnje i rada projekta. Provođenje mjera predstavlja odgovornost JP Autoceste. Kada su putem ugovora angažovani izvođači, odgovornost je JP Autoceste da ovi izvođači rade u skladu sa zahtjevima ovog Plana.

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
PZ 1	Procjena i upravljanje utjecajima na okoliš i socijalna pitanja						
1.1	<p>Potvrditi da su mjere ublažavanja utjecaja koje je potrebno projektirati a koje su zahtevane studijama o utjecaju na okoliš i okolišnim dozvolama (npr. prečišćavanje otpadnih voda, mjere zaštite od buke, prijelazi za životinje, itd.) uključene u Glavni projekat.</p> <p>Organizirati sastanke u svrhu javnih konsultacija sa direktno ugroženim lokalnim zajednicama radi predstavljanja projekta i očekivanih utjecaja kao i mjera za ublažavanje utjecaja, uključujući ograničavanje pristupa.</p> <p>Provesti provjeru cestovne sigurnosti tokom izrade Glavnog projekta i nakon toga, na primer tokom izbora puteva za dopremu materijala (vidjeti PZ 4).</p> <p>U Glavni projekat za sve tri dionice</p>	Okolišni i socijalni rizici su uzeti u obzir prilikom projektiranja	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 1, PZ 10	<p>Odgovornost: JP Autoceste</p> <p>Resursi: Interni resursi, eksterni resursi (konsultanti, projektanti, itd.).</p>	Prije završetka Glavnog projekta	Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	

Bosna i Hercegovina – Projekat Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	<p>uključiti mjere zaštite preporučene tokom provjere cestovne sigurnosti a koje se odnose na zaštitne ograde, sigurnosne zone, absorbere udara i tunele. Ovo obuhvaća:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niske zaštitne ograde treba izbjegavati, umjesto njih predvidjeti ograde čiji krajevi apsorbuju energiju ili zaštitne ograde čiji se krajevi postepeno zakrivljuju od ceste i završavaju van zone sigurnosti (10 m sa 120 km/h ograničenjem brzine). ▪ Prijelaz između čelične zaštitne ograde i betonske ograde na mostovima i zidovima tunela mora biti projektovan sa čvršćom povezanošću. ▪ Izbjegavati praznine kraće od 100 m između zaštitnih ograda, bez obzira na standarde. ▪ Osigurati postojanje sigurnosne zone od 10 m sa ograničenjem brzine od 120 km/h. Ako to nije moguće, potrebno je postaviti zaštitnu ogradu. ▪ Projektom predvidjeti absorbere udara kao razdjelnike na ulazima tunela. ▪ U tunelima izbjeći postavljanje čeonih zidova pod uglom od 90 stepeni a u postojećim tunelima postaviti predvidjeti zaštitnu ogradu pod manje oštrim uglovima. ▪ Na područjima strmih padina 						

Bosna i Hercegovina – Projekat Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	<p>koristiti specijalne tehnike izgradnje (za dionicu 1.8 km Ulaz u Tunel Zenica – petlja Zenica Sjever /Donja Gračanica).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izgradnja potpornih zidova (L= 358m lijevi potporni zid, L= 301 m desni potporni zid) – relevantno za dionicu između Tunela Vraca i prvog vijadukta. <p>Izveštaj o cestovnoj sigurnosti daje još neke preporuke koje je potrebno provesti.</p>						
1.2	<p>Ishoditi sve potrebne dozvole u oblasti zaštite okoliša i zdravlja i sigurnosti na radu i uskladiti se sa njihovim zahtjevima. Dozvole koje je potrebno ishoditi obuhvaćaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Okolišna dozvola za dionicu Buna – Počitelj: Zahtev za izdavanje dozvole još nije podnesen. ▪ Urbanistička saglasnost i građevinska dozvola za sve dionice – zahtjevi još nisu podneseni. ▪ Uputrebna dozvola za sve dionice – zahtjevi se podnose po okončanju izgradnje. 	Usklađenost sa nacionalnim i zahtjevima EBRD	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 1	<p>Odgovornost:</p> <p>JP Autoceste i Izvođač; Autoceste moraju osigurati da Izvođač posjeduje sva neophodna odobrenja vezano za izgradnju.</p> <p>Resursi:</p> <p>Interni resursi, Resursi izvođača</p>	<p>Prije izgradnje</p> <p>Tokom izgradnje</p> <p>Tokom korištenja</p>	<p>Dozvole i Odobrenja nadležnih organa</p> <p>Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD</p>	
1.3	<p>Izraditi i provoditi Plan upravljanja otpadom i Plan organizacije gradilišta koji će uključiti mjere ublažavanja specifičnih utjecaja kao što su: prašina/buka, pristup, ograničenja kretanja, flora i fauna,</p>	Zaštita okoliša i socijalna pitanja su uzeti u obzir	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 1	<p>Odgovornost:</p> <p>JP Autoceste. Neke planove će izrađivati Izvođači.</p>	<p>Prije početka izgradnje, Izvođač će izraditi planove koji moraju biti odobreni od strane JP Autoceste.</p> <p>Tokom izgradnje Izvođač mora provoditi i ažurirati</p>	<p>Dokumentiran plan upravljanja.</p> <p>Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o</p>	

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	<p>podzemne i površinske vode, priliv radnika, politika vezana za ljudske resurse, radni odnos, rad djece i prisilni rad, nediskriminacija i jednake mogućnosti, organizacije radnika, plaće, beneficije i uvjeti rada, upravljanje žalbama, smještaj radnika (ako je primjenjivo), zahtjevi za osobljem osiguranja (ako je primjenjivo), objavljivanje informacija, itd.</p> <p>Ostali planovi, koje zahtjeva ovaj ESAP ili zakonski propisi, takođe treba da budu dio Plana organizacije gradilišta, npr:Elaborat zaštite okoliša i društva, Elaborat zaštite od požara i eksplozija, Elaborat zaštite na radu.</p> <p>Planovi upravljanja saobraćajem tokom izgradnje moraju prije provođenja biti provjereni od strane stručnjaka za cestovnu sigurnost, posebno ako saobraćaj prolazi kroz ili blizu naselja ili zona sa korisnicima cesta koji se smatraju ranjivim. Predvidjeti redovito održavanje i rehabilitaciju lokalnih cesta korištenih tokom izgradnje od strane građevinske mehanizacije.</p> <p>Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama će utvrditi i predvidjeti odgovor na sve značajne opasnosti za radnike i lokalnu zajednicu, tokom izgradnje i</p>			<p>Resursi:</p> <p>Interni resursi, Izvođač može angažovati konsultante</p>	planove.	okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	korištenja autoceste.						
1.4	<p>Izraditi i provoditi Plan upravljanja zaštitom okoliša i socijalnih pitanja tokom korištenja autoceste koji će uključiti (najmanje slijedeće): Plan upravljanja otpadom, Plan upravljanja kvalitetom zraka, Plan zaštite od buke, Plan odgovora u slučaju izlivanja opasnih tvari, Plan pripravnosti i odgovora u vanrednim situacijama, Plan upravljanja saobraćajem, Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.</p> <p>Plan pripravnosti i odgovora u vanrednim situacijama će utvrditi i predvidjeti odgovor na sve značajne opasnosti za radnike i lokalnu zajednicu, tokom izgradnje i korištenja autoceste.</p>	Zaštita okoliša i socijalna pitanja su uzeta u obzir	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 1	<p>Odgovornost: JP Autoceste.</p> <p>Resursi: Interni resursi, podrška eksternog konsultanta</p>	Tokom korištenja	<p>Dokumentiran plan upravljanja.</p> <p>Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD</p>	
1.5	<p>JP Autoceste moraju utvrditi zahtjeve za monitoringom okoliša i socijalnih pitanja tokom izgradnje i korištenja autoceste i te zahtjeve uključiti u odgovarajuće Planove upravljanja.</p> <p>Prije izgradnje provesti ispitivanje „nultog stanja“ ključnih aspekata (npr. zrak, buka, voda, biodiverzitet, uvjeti na cesti, mogućnost pristupa, itd).</p> <p>Tokom izgradnje, izvođač mora izraditi plan monitoringa za svoje (pod)dionice i JP Autoceste moraju</p>	Svi utjecaji na okoliš i socijalna pitanja se adekvatno prate.	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 1 PZ 10	<p>Odgovornost: JP Autoceste moraju kontrolisati, pratiti i osigurati provođenje. Izvođač je odgovoran da organizuje monitoring (za to može angažovati nezavisnog konsultanta).</p> <p>Resursi: Interni resursi</p>	<p>Prije izgradnje: Urađen Plan monitoringa „nultog stanja“ i drugi planovi monitoringa.</p> <p>Tokom izgradnje: Proveden Plan monitoringa.</p> <p>Tokom korištenja: Proveden Plan monitoringa</p>	<p>Planovi monitoringa dokumentirani i ažurirani.</p> <p>Rezultati monitoringa objavljeni.</p> <p>Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p>	

Bosna i Hercegovina – Projekat Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	<p>odobriti taj plan. Ključni aspekti koje je potrebno pratiti su (najmanje) sljedeći: emisije u zrak, nivoi buke tokom izgradnje, kvalitet voda, uklanjanje staništa, erozija, žalbe, putevi za dopremu materijala, itd.</p> <p>Tokom korištenja, Ključni aspekti koje je potrebno pratiti su (najmanje) sljedeći: emisije u zrak, nivoi buke, kvalitet otpadnih voda, zagađenje tla, broj prijelaza životinja, ostaci uginulih životinja, itd.</p> <p>Monitoring uključivanja zainteresiranih strana i upravljanje žalbama potrebno je vršiti tokom svih faza projekta.</p> <p>JP Autoceste moraju javno objavljivati ključne rezultate monitoringa projekta.</p>			izvođača, eksterni resursi (konsultanti, laboratorije, itd.).			
1.6	<p>Osigurati da su uvjeti ugovora koji se odnose na radne odnose u skladu sa Provedbenim zahtjevom 2 (PZ 2) EBRD. Izvođač će obezbjediti da se i podizvođači/dobavljači pridržavaju istih standarda.</p> <p>JP Autoceste će pratiti učinak izvođača u zaštiti okoliša i socijalnih pitanja, uključujući i primjenu standarda iz oblasti PZ 2.</p>	Osigurati da se projekat provodi u skladu sa EBRD Provedbenim zahtjevima (PZ).	PZ 1 PZ 2	<p>Odgovornost: JP Autoceste.</p> <p>Resursi: Interni resursi</p>	<p>Prije izgradnje</p> <p>Tokom izgradnje</p>	<p>Izveštavanje o učinku izvođača u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p> <p>Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lokalne zajednice i zaposlenih.</p>	
PZ 2	Radni odnosi & uvjeti rada						

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
2.1	Ocijeniti potrebe za smještajem radnika koji nisu sa lokalnog područja i potrebu za uspostavljanjem kampova za radnike, u skladu sa međunarodnom dobrom praksom. Ovo treba da uključi i dokument: „Procesi i standardi za smještaj radnika“, EBRD/IFC Smjernice, 2009.	Upravljanje utjecajima uslijed priliva radnika Osiguranje odgovarajućih uvjeta rada	PZ 2 i PZ 4	Odgovornost: Izvođač Resursi: Troškovi smještaja radnika	Prije izgradnje	Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lokalne zajednice i zaposlenih.	
PZ 3	Efikasnost resursa i sprečavanje i kontrola zagađenja						
3.1	Izraditi Inicijalni izvještaj o procjeni (eng. Initial Screening Assessment), u skladu sa Smjericama EBRD o stakleničkim plinovima) radi utvrđivanja da li je Procjena emisije stakleničkih plinova potrebna, imajući u vidu da nije obavezujuća za sve cestovne projekte.	Promocija smanjenja emisije stakleničkih plinova.	PZ 3	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije izgradnje	Urađen Inicijalni izvještaj o procjeni (eng. Screening Assessment Report) i poslan EBRD	
PZ 4	Zdravlje i sigurnost na radu						
4.1	Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu (HSMS) Razviti i provesti sistem upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu u skladu sa standardom OHSAS 18001.	Unapređenje upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu putem formaliziranog sistema	PZ 4	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni i podrška konsultanta	Poželjno prije izgradnje	Proveden HSMS, certificiran u skladu sa OHSAS 18001	
4.2	JP Autoceste moraju osigurati da je Izvođač izradio Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom izgradnje (HS Plan) sa posebnim fokusom na (najmanje) sljedeće: upravljanje saobraćajem i kretanjem vozila, rad na visini, rad u	Sigurno radno okruženje i poboljšan učinak izvođača u oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 4	Odgovornost: Izvođač Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije početka izgradnje, Plan mora biti odobren od strane JP Autoceste i nadležnih organa za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu.	Dokumentirani Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Statistički podaci o sigurnosti Izveštavanje o učinku	

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	<p>zatvorenom prostoru, rad sa opasnom materijom (npr. eksplozivom), upravljanje opasnostima od električne struje, sprječavanje akcidentih pomeranja i obrušavanja zemljanog materijala, biološke opasnosti (npr. otrovne zmijske).</p> <p>Izraditi Plan sigurnosti u radu sa opasnim materijama, kao dio Plana upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu (HS Plan).</p> <p>Kao dio HS Plana, izraditi i provesti proceduru sigurnosti u slučaju opasnosti od mina.</p> <p>Definirati ugovorne uvjete radi osiguranja da svi podizvođači prate i provode Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom izgradnje.</p>					izvođača u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.	
4.3	<p>Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom korištenja i održavanja autoceste mora jasno utvrditi zahtjeve zaštite zdravlja i sigurnosti na radu i za JP Autoceste i za zaposlene izvođača. Plan mora uključiti (najmanje) sljedeće: upravljanje opasnim materijama, saobraćajne udese, rad na visini, radu zatvorenom prostoru, opasnosti od električne struje, itd.</p> <p>Definirati ugovorne uvjete radi osiguranja da svi podizvođači prate i</p>	<p>Sigurno radno okruženje i poboljšani učinak izvođača u oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.</p>	<p>Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 4</p>	<p>Odgovornost: JP Autoceste</p> <p>Resursi: Interni ili podrška konsultanta</p>	<p>Prije početka korištenja</p>	<p>Dokumentirani Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu</p> <p>Statistički podaci o sigurnosti</p> <p>Izveštavanje o učinku izvođača u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p>	

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	provode Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom korištenja autoceste.						
4.4	Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama JP Autoceste moraju osigurati da je izvođač izradio i da provodi Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama.	Adekvatan odgovor u vanrednoj situaciji.	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 4	Odgovornost: Izvođač Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije početka izgradnje, Plan mora biti odobren od strane JP Autoceste	Dokumentirani Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama Autoceste da redovito izvještavaju EBRD u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima.	
PZ 5	Otkup zemljišta, prinudno raseljavanje & premještanje poslovnih aktivnosti						
5.1	Ažurirati Okvirni plan raseljavanja i nadoknada (iz marta 2009.) na način da uključi dopune zakonskih propisa koje su nastupile, posebno Zakona o eksproprijaciji, kao i novu Politiku EBRD iz 2014. U skladu sa tim, ažurirati i proceduru za upravljanje eksproprijacijom i nepokretnim dobrima (novembar 2013.). Ažurirati Okvirni plan raseljavanja i nadoknada tako da bude potpuno usklađen sa Politikom EBRD (2014.) i Provedbenim zahtjevima PZ 5 i PZ 10. Ažurirani Okvirni plan treba da: <ul style="list-style-type: none"> • Uključi detaljne zahtjeve za upravljanje žalbama. • Uključi ažurirane informacije o javnim konsultacijama. 	Upravljanje utjecajima premještanja. Osiguranje da su otkup zemljišta i premještanje uzeti u obzir u skladu sa zahtjevima Provedbenog zahtjeva - PZ 5.	Zahtjevi zakonskih propisa, PZ 5	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije stupanja na snagu Ugovora o zajmu Prije otkupa zemljišta.	Okvirni plan raseljavanja i nadoknada odobren od strane EBRD. Izveštavanje o provedbi u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD. Ograničeni broj žalbi uložениh od strane lica pod utjecajem projekta.	

Bosna i Hercegovina – Projekat Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	<ul style="list-style-type: none"> • Osigura da se premještanje izbjegava ili je svedeno na najmanju moguću mjeru. • Ponovo razmatra konačni datum za utvrđivanje prava, principe određivanja nadoknade i pomoći kao i vrijeme davanja nadoknade i moguće premještanje uslijed ograničenja korištenja. • Bude javno objavljen. 						
5.2	<p>Izraditi Akcioni plan raseljavanja (RAP) za dionicu Ulaz u Tunel Zenica – petlja Zenica Sjever /Donja Gračanica (1,8 km) i dionicu Donja Gračanica – Zenica sjever (2,12 km), kao i Akcioni plan raseljavanja ili Plan za ponovno uspostavljanje izvora prihoda (LRP) za dionicu Buna - Počitelj.</p> <p>Uključiti nove informacije o javnim konsultacijama.</p> <p>Tokom ažuriranja Plana osigurati da se premještanje izbjegava ili je svedeno na najmanju moguću mjeru.</p> <p>Ažurirati Akcione planove raseljavanja / Plan za ponovno uspostavljanje izvora prihoda podacima o konačnom datumu za utvrđivanje prava, principima određivanja nadoknade i pomoći kao i vremenu davanja nadoknade i mogućeg premještanja uslijed</p>	<p>Upravljanje utjecajima premještanja.</p> <p>Osiguranje da su otkup zemljišta i premještanje uzeti u obzir u skladu sa zahtjevima Provedbenog zahtjeva - PZ 5.</p>	PZ 5	<p>Odgovornost: JP Autoceste</p> <p>Resursi: Interni ili podrška konsultanta</p>	Prije otkupa zemljišta	<p>RAP/LRP odobreni od strane EBRD.</p> <p>Izveštavanje o provedbi u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p> <p>Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lica pod utjecajem projekta.</p>	

Bosna i Hercegovina – Projekt Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	ograničenja korištenja. Sažetak Akcionih planova raseljavanja / Plana za ponovno uspostavljanje izvora prihoda za sve dionice je potrebno izraditi u skladu sa ažuriranim Okvirnim planom raseljavanja i nadoknada i javno objaviti na lokalnom i engleskom jeziku.						
5.3	Provesti javne konsultacije sa licima pod utjecajem projekta po pitanju nadoknade za eksproprijaciju zemljišta, gubitku pristupa i ponovnom uspostavljanju izvora prihoda, u skladu sa Planom uključivanja zainteresiranih strana (SEP) i Planom za ponovno uspostavljanje izvora prihoda (LRP). Pogledati SEP za program konsultacija.	Osiguranje da su lica pod utjecajem projekta konsultirana i da su nadoknada za eksproprijaciju zemljišta, gubitak pristupa i ponovno uspostavljanje izvora prihoda uzeti u obzir u skladu sa zahtjevima PZ 5.	PZ 5	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije otkupa zemljišta	SEP i LRP odobreni od strane EBRD Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lica pod utjecajem projekta.	
PZ 6	Očuvanje biološke raznolikosti i živih prirodnih resursa						
6.1	Procjena biološke raznolikosti na dionici Buna – Počitelj Provesti procjenu „nultog stanja“ biološke raznolikosti i procjenu utjecaja na ranjiva staništa i vrste, u skladu sa EU direktivama o staništima i pticama i hijerarhijom mjera ublažavanja utjecaja iz PZ 6. Procjena mora obuhvatiti Ramsar i IBA područje (i potencijalno Natura 2000 područje) Hutovo blato i posebno biti	Osiguranje da neće doći do neto gubitka prirodnih staništa i provođenje adekvatne zaštite ključnih staništa.	PZ 6, EU Direktiva o staništima EU Direktiva o pticama	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Neophodni eksterni resursi, specijalist za biodiverzitet	Provesti i javno objaviti tokom faze pripreme projekta i prije početka izgradnje.	Dokumentirana procjena utjecaja na biodiverzitet i staništa u skladu sa uvjetima PZ 6, javno objavljena. Rezultate uključiti u projektnu dokumentaciju, Plan upravljanja zaštitom okoliša i socijalnih pitanja tokom izgradnje i, ukoliko je potrebno u	

Bosna i Hercegovina – Projekat Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	<p>fokusirana na potencijalno uznemiravanje ptica tokom izgradnje autoceste. Procjena mora biti urađena u obliku i na način koji ispunjava zahtjeve EBRD.</p> <p>Procjena treba da uključi mapiranje prioriternih karakteristika biodiverziteta, prirodnih staništa, identificiranje ključnih staništa u zoni utjecaja projekta i procjenu utjecaja na prirodna i ključna staništa.</p> <p>Rezultati procjene i predložene mjere za ublažavanje utjecaja moraju biti javno objavljeni.</p> <p>Prijedloge mjera za ublažavanje utjecaja uključiti u Plan upravljanja zaštitom okoliša i socijalnih pitanja.</p> <p>Izvršiti okolišno istraživanje (istraživanje u fazi prije gradnje) vezano za prisustvo ptica koje se gnijezde (Coracias garrulous (Zlatovrana) na dionici Ulaz u Tunel Zenica – petlja Zenica Sjever /Donja Gračanica. U slučaju da se potvrdi prisutnost ove vrste, mjere ublažavanja će biti definirane u koordinaciji sa EBRD.</p>					<p>Plan upravljanja biodiverzitetom.</p> <p>Provjera i odobrenje od strane EBRD.</p>	
PZ 8	Kulturno nasljeđe						
8.1	<p>Procedura za upravljanje slučajnim arheološkim nalazima</p> <p>JP Autoceste moraju osigurati da će</p>	<p>Očuvanje kulturnog nasljeđa i umanjeње rizika po arheološke nalaze.</p>	PZ 8	<p>Odgovornost:</p> <p>JP Autoceste da nadgledaju.</p>	<p>Prije izgradnje</p> <p>Provoditi tokom izgradnje</p>	<p>Dokumentirana procedura</p> <p>Izveštavanje o</p>	

Bosna i Hercegovina – Projekat Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	Izvođač izraditi i provoditi proceduru za upravljanje slučajnim arheološkim nalazima. Ona treba uključiti obavještanje nadležnih organa o nalazima, upozoravanje radnika o mogućim slučajnim nalazima i sprječavanje remećenja ili uništenja.			Izvođač da izradi i provodi. Resursi: Interni ili podrška konsultanta		provedbi u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.	
8.2	Tokom izrade Glavnog projekta uzeti u obzir da svaki mogući utjecaj na malo groblje u selu Donja Gračanica mora biti izbjegnuto.	Zaštita posmrtnih ostataka i arheoloških nalaza.	PZ 8	Odgovornost: JP Autoceste	Tokom izrade Glavnog projekta	Dokumentiran u izvještaju za EBRD.	
PZ10	Objavljivanje informacija i uključivanje zainteresiranih strana						
10.1	<p>Provoditi i redovito ažurirati Plan uključivanja zainteresiranih strana (SEP), radi osiguranja da su sve zainteresirane strane identificirane, da su pravovremeno objavljene sve potrebne informacije o utjecajima projekta i predloženim mjerama za njihovo ublažavanje, i da su sve zainteresirane strane konsultirane na relevantan i način prikladan njihovoj kulturi, tokom svih faza projekta.</p> <p>Redovito ažurirati Plan uključivanja zainteresiranih strana. Odrediti lice odgovorno za provođenje Plana, koje će biti dodijeljeno Sektoru za planiranje i građenje i koje će koordinirati aktivnosti drugih sektora, pratiti provođenje Plana i izvještavati menadžment JP Autoceste i EBRD.</p> <p>Utvrđiti da li postoje bilo kakve ranjive ili osjetljive grupacije, uključujući ranjive korisnike ceste, ili zajednice</p>	Upravljanje rizicima i utjecajima na lokalne zajednice koje su pod utjecajem projekta.	PZ 1 i PZ 10	Odgovornost: JP Autoceste i Izvođač Resursi: Interni resursi	Prije izgradnje Tokom izgradnje Tokom korištenja	<p>Plan uključivanja zainteresiranih strana prije početka izgradnje i redovito ažuriranje.</p> <p>Izvještavanje o uključivanju zainteresiranih strana u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p>	

Bosna i Hercegovina – Projekat Koridor Vc 2 – Okolišna i društvena procjena

Okolišni i društveni akcioni plan

Br.	Mjera	Rizik za okoliš, obaveza / korist	Zahtjevi zakonskih propisa / Provedbeni zahtjev EBRD / Dobra praksa	Resursi, potrebe za investiranjem / odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij za uspješnu provedbu	Status
	koje mogu biti pod neproporcionalnim ili trajnim i štetnim utjecajem projekta. Ukoliko postoje, definirati adekvatne mjere ublažavanja utjecaja.						
10.2	Provoditi mehanizam za rješavanje žalbi radi osiguranja da zainteresovane strane mogu iskazati svoja pitanja od značaja u vezi projekta i da se na ta pitanja pravovremeno odgovori. Redovito ažurirati informacije o kontaktima na koje se mogu upućivati žalbe i uključiti ih u SEP.	Upravljanje rizicima i utjecajima na lokalne zajednice koje su pod utjecajem projekta.	PZ 10	Odgovornost: JP Autoceste i Izvođač Resursi: Interni resursi	Prije izgradnje Tokom izgradnje Tokom korištenja	Mehanizam za rješavanje žalbi uspostavljen prije izgradnje i redovito ažuriran. Izveštavanje o upravljanju žalbama u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.	
10.3	Provoditi sastanke u svrhu javnih konsultacija i održavati ih u mjestima koja su pod utjecajem projekta uz objašnjenje nove trase autoceste, provjere pristupa i tumačenje postupka eksproprijacije zemljišta i mjera za ublažavanje utjecaja. Ovo treba biti u skladu sa zahtjevima postavljenim u Planu uključivanja zainteresiranih strana.	Upravljanje rizicima i utjecajima na lokalne zajednice koje su pod utjecajem projekta.	PZ 10	Odgovornost: JP Autoceste i Izvođač Resursi: Interni resursi	Prije izgradnje	Održani sastanci u svrhu javnih konsultacija i izvještavanje o uključivanju zainteresiranih strana u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.	